

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 7/17
Luksemburg, 25 stycznia 2017 r.

Wyrok w sprawie C-640/15
Tomas Vilkas

Organy odpowiedzialne za wykonanie europejskiego nakazu aresztowania powinny, w przypadku stwierdzonej siły wyższej, ustalić trzeci termin przekazania, gdy dwie pierwsze próby przekazania nie powiodły się ze względu na opór osoby poszukiwanej

Do sądów krajowych należy sprawdzenie, że organy nie mogły przewidzieć takiego oporu i że następstw tego oporu w odniesieniu do przekazania nie można było uniknąć pomimo zachowania przez organy należytej staranności

Tomasa Vilkasa dotyczą dwa europejskie nakazy aresztowania wydane przez sąd litewski. Organy irlandzkie podjęły próbę przekazania T. Vilkasa organom litewskim przy wykorzystaniu lotu komercyjnego. Odmówiono jednak przyjęcia T. Vilkasa na pokład samolotu ze względu na opór, który stawiał. Dwa tygodnie później nie powiodła się druga próba przekazania, także lotem komercyjnym, w następstwie podobnych zdarzeń.

Irlandzki minister sprawiedliwości i równości przedstawił wówczas High Court (wysokiemu sądowi w Irlandii) wniosek o zezwolenie na podjęcie trzeciej próby przekazania T. Vilkasa. Sąd ten jednak uznał, że nie jest właściwy do rozpoznania tego wniosku i zarządził zwolnienie T. Vilkasa.

Minister sprawiedliwości i równości wniósł od tego orzeczenia środek odwoławczy do Court of Appeal (irlandzkiego sądu apelacyjnego). W tym stanie rzeczy Court of Appeal zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości o rozstrzygnięcie, czy prawo Unii zezwala organom na ustalenie więcej niż jeden raz nowego terminu przekazania w następstwie wystąpienia siły wyższej i ewentualnie w jakich okolicznościach można to uczynić.

Przed wszystkim Trybunał przypomniał, że na mocy prawa Unii osoba, której dotyczy wniosek o przekazanie, zostaje przekazana najpóźniej po upływie dziesięciu dni od daty wydania prawomocnej decyzji w sprawie wykonania europejskiego nakazu aresztowania. Reguła ta podlega jednak określonym odstępstwom. Przewidziano zatem, że jeśli przekazanie osoby, której dotyczy wniosek, w ustanowionym terminie udaremniają okoliczności niezależne od któregośkolwiek z państw członkowskich, organy sądowe mogą ustalić nowy termin przekazania. Opierając się w szczególności na celach zamierzonych przez prawodawcę Unii, Trybunał stwierdził, że **prawo Unii nie ogranicza wyraźnie liczby nowych terminów przekazania i że zezwala na wyznaczenie nowego terminu przekazania, gdy do przekazania nie doszło przez ponad dziesięć dni od daty wydania prawomocnej decyzji w sprawie wykonania europejskiego nakazu aresztowania.**

Następnie Trybunał zbadał, czy wykonujący nakaz organ sądowy (w tym przypadku organy irlandzkie) i wydający nakaz organ sądowy (w tym przypadku organy litewskie) powinny ustalić trzeci termin przekazania w przypadku, w którym opór stawiany za każdym razem przez osobę poszukiwaną dwukrotnie uniemożliwił jej przekazanie.

W pierwszej kolejności Trybunał stwierdził, że **prawodawca Unii miał zamiar odnieść się do pojęcia siły wyższej rozumianego jako nadzwyczajne i nieprzewidywalne okoliczności niezależne od powołującego się na nie podmiotu, których następstw nie można było uniknąć pomimo zachowania należytej staranności.**

W drugiej kolejności Trybunał podkreślił, że pojęcie siły wyższej należy interpretować w sposób zawężający. Siła wyższa może bowiem uzasadnić przedłużenie terminu przekazania osoby, której dotyczy wniosek, tylko pod warunkiem, że przekazanie tej osoby w przewidzianym terminie zostało „udaremnione”; okoliczność, że przekazanie zostało po prostu utrudnione, nie może zatem uzasadniać zastosowania tego przepisu.

Trybunał stwierdził, że w tym kontekście **opór stawiany przekazaniu przez osobę, której dotyczy wniosek, może słusznie być uznany za niezależną i nadzwyczajną okoliczność**. Natomiast sytuacji tej nie można co do zasady uznać za nieprzewidywalną.

Tym bardziej w sytuacji, w której poszukiwana osoba stawiała już opór pierwszej próbie przekazania, okoliczność, że opiera się ona także **drugiej próbie przekazania, nie może być zasadniczo uznana za nieprzewidywalną**.

Trybunał zauważył, że organy państwowe dysponują środkami, które umożliwiają im najczęściej przezwycięzenie oporu stawianego przez osobę, której dotyczy wniosek. Jest także możliwe rozważenie skorzystania ze środków transportu, których użyciu nie będzie mógł skutecznie stanąć na przeszkodzie opór osoby, której dotyczy wniosek.

Niemniej jednak Trybunał uznał, że **nie można całkowicie wykluczyć, iż** z uwagi na wyjątkowe okoliczności zainteresowane **organy nie mogły obiektywnie przewidzieć oporu stawionego przekazaniu przez osobę, której dotyczy wniosek**, a następstw tego oporu w odniesieniu do przekazania nie można było uniknąć pomimo zachowania przez te organy należytej staranności. **Trybunał stwierdził, że do sądu krajowego należy sprawdzenie, czy** w niniejszej sprawie **zostało ustalone istnienie takich okoliczności**.

Ponadto, skoro jest możliwe, że Court of Appeal nie uzna za siłę wyższą oporu ponownie stawionego przez T. Vilkasa, **Trybunał uściślił, że prawa Unii nie można interpretować w ten sposób, iż oznacza ono, że po upływie przewidzianych terminów wykonujący nakaz organ sądowy nie może już ustalić nowej daty przekazania z wydającym nakaz organem sądowym** lub że wykonujące nakaz państwo członkowskie nie jest już zobowiązane do prowadzenia postępowania w sprawie wykonania europejskiego nakazu aresztowania.

Wykładnia, zgodnie z którą wykonujący nakaz organ sądowy nie mógłby już dokonać przekazania poszukiwanej osoby ani uzgodnić w tym celu nowej daty przekazania z wydającym nakaz organem sądowym po upływie przewidzianych terminów mogłaby naruszyć cel polegający na przyspieszeniu i uproszczeniu współpracy sądowej. Z tego wynika, że **sam upływ przewidzianych terminów nie może zwolnić wykonującego nakaz państwa członkowskiego z obowiązku prowadzenia postępowania w sprawie wykonania europejskiego nakazu aresztowania i dokonania przekazania osoby, której dotyczy wniosek, a zainteresowane organy muszą uzgodnić w tym celu nową datę przekazania**.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793